

Anatomija – bioloģijas nozare par dažādu dzīvo organismu formu un uzbūvi.

Audi – šūnu grupa ar līdzīgu uzbūvi, funkcijām un izcelšanos.

Bioloģija – ir zinātne par dzīvību un tās organizāciju visās tās izpausmēs.

Bionika – zinātne par bioloģisku sistēmu uzbūves un darbības principu izmantošanu tehnikā. Piemēram, inženiertehniskās konstrukcijās, aparātos un tehnoloģiskos procesos.

Botānika – bioloģijas nozare, kas pēta augus un to dzīvības norises.

Citoplazma – šķidra viela un organoīdi jeb dzīvās šūnas sastāvdaļas, kas atrodas šūnas iekšienē. Citoplazma nodrošina vielmaiņu šūnā un organoīdu savstarpējo iedarbību.

Dzīvo organismu sakārtošana sistemātiski nozīmē, ka organismus var grupēt pēc noteiktām pazīmēm.

Ekoloģija – bioloģijas nozare, kas pēta organismu un vides savstarpējo iedarbību. Ekoloģija pēta arī organismu savstarpējās attiecības.

Evolūcija – visu dzīvo organismu izmaiņu process no paaudzes paaudzēs.

Fizioloģija – bioloģijas nozare, kas pēta dzīvības procesus organismos, orgānos, audos un šūnās.

Fotosintēze – process, kurā hloroplasti gaismas enerģiju pārvērš par ķīmisko enerģiju. Šo enerģiju patērē, lai no neorganiskajām vielām ražotu organiskās vielas. Neorganiskās vielas ir ogļskābā gāze un ūdens. Organiskās vielas ir ogļhidrāti, olbaltumvielas un tauki. Ģenētika – zinātne par gēniem, iedzimtību un organismu dažādību.

Hlorofils – sīkas, zaļas krāsvielu daļiņas augā.

Hloroplasts – augu šūnu plastīda jeb zaļš veidojums šūnas citoplazmā. Hloroplasts satur hlorofilu. Hloroplasti veic fotosintēzi.

Iedzimtība – organisma spēja savos pēcnācējos saglabāt noteiktas īpašības.

Kairināmība – organisma, šūnu, audu spēja atbildēt uz kādu ārēju iedarbību. Kairināmība piemīt visiem dzīvajiem organismiem.

Kodols – apaļš vai ovāls veidojums organisma šūnā. Kodolu no citoplazmas norobežo 2 membrānas. Tas satur iedzimtības informāciju un regulē šūnas darbību.

Lēca – dzidrs ķermenis ar dažādas formas virsmu.

Makroskrūve – mikroskopa skrūve mikroskopa augšējā daļā. Makroskrūve paredzēta priekšmetgaldiņa pārvietošanai. Priekšmetgaldiņu pārvieto, lai redzētu pētāmo objektu.

Membrāna – šūnas ārējais slānis, ārējais apvalks. Membrāna nodrošina vielu apmaiņu starp citoplazmu un vidi. Tā uztver izmaiņas apkārtējā vidē.

Mērogs – zīmējumā redzamās līnijas garuma attiecība pret līnijas garumu dabā.

Mikropreparāts – ļoti mazs preparāts.

Mikroskrūve – mikroskopa skrūve mikroskopa apakšējā daļā zem priekšmetgaldiņa. Mikroskrūve paredzēta precīzai attēla asuma noregulēšanai.

Mitohondrijs – ieapaļš veidojums šūnas citoplazmā ar īpašu funkciju.

Morfoloģija – bioloģijas nozare, kas pēta un apraksta dzīvo organismu un to daļu ārējo uzbūvi.

Objektīvs – mikroskopa tubusa jeb caurules apakšgalā nostiprināta lēca.

Objektīvu revolveris – cilindriskas formas pagriežama daļa virs objektīviem.

Okulārs – mikroskopa tubusa jeb caurules augšgalā nostiprināta lēca.

Orgāni – daļa no organisma. Orgāniem ir noteiktas funkcijas.

Orgānu sistēmas – vairāki tādi orgāni, kuriem ir noteiktas funkcijas.

Organisms – dzīva būtne, kam raksturīgas vairākas dzīvības pazīmes.

Šis organisma dzīvības pazīmes ir:

- elpošana;
- vairošanās;
- kustīgums;
- šūnu uzbūve;
- augšana un attīstība;
- spēja evolucionēt.

Organoīds – ikviena šūnas citoplazmā esoša sastāvdaļa ar noteiktu uzbūvi un funkcijām. Organoīdos veidojas hlorofils un notiek fotosintēze.

Plazmatiskā membrāna – plāna plēvīte, kas aptver un norobežo šūnu.

Sistemātika – bioloģijas nozare, kas

- apraksta visu dzīvo un izmirušo organismu daudzveidību,
- dod tiem nosaukumus,
- sakārto organismus radniecīgās grupās.

Sistemātiskā piederība – organismu piederība noteiktai grupai, ko apvieno līdzīgas pazīmes.

Spēja evolucionēt nozīmē, ka organisms mainās, attīstās un kļūst citāds.

Suga – organismu, piemēram, augu un dzīvnieku, kopums ar līdzīgām pazīmēm.

Šūna – dzīvā organisma pamatelements, kas nodrošina tā attīstību un darbību.

Šūnapvalks – apvalks, kas sedz augu, sēņu un baktēriju šūnu membrānu. Šūnapvalks atrodas virs šūnas plānās plēvītes jeb membrānas. Tas mehāniski balsta un aizsargā šūnu. Šūnapvalks nodrošina vielu apmaiņu starp šūnām.

Tubuss – mikroskopa sastāvdaļa ar caurules formu, kurā iestiprina lēcu.

Vakuola – augu šūnu organoīds, kas satur šūnsulu un ir klāts ar membrānu.

Daļai vienzūņu ir pulsējošās un gremošanas vakuolas. Šūnsulā uzkrāj vielmaiņas produktus un regulē spiedienu šūnā. Vakuolas galvenā nozīme ir ūdens uzsūkšanā šūnā.

Valsts (*bioloģijā*) – pati augstākā sistemātikas sastāvdaļa. Vitakera klasifikācija nozīmē, ka visus organismus iedala 5 valstīs: monēras, protisti, sēnes, augi un dzīvnieki.

Zooloģija – bioloģijas nozare, kas pēta dzīvniekus un to dzīvības norises.